

Powiatowy Urząd Pracy w Opatowie

***RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE OPATOWSKIM
W 2008 ROKU***

CZĘŚĆ I DIAGNOSTYCZNA

Opatów, marzec 2009

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
1. ANALIZA BEZROBOCIA W POWIECIE OPATOWSKIM WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW).	5
1.1. Struktura bezrobotnych wg wielkich grup zawodów.....	7
2. ANALIZA OFERT PRACY POZYSKANYCH W POWIECIE OPATOWSKIM WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW).....	10
3. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE OPATOWSKIM W 2008 ROKU.	14
WNIOSKI	17
ZAŁĄCZNIKI.....	19

Wstęp

Powiatowy Urząd Pracy w Opatowie przygotował raport z dokonanej analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych występujących na lokalnym rynku pracy w 2008 roku.

Źródłem informacji do opracowania raportu były dane zawarte w załącznikach nr 2 i 3 do sprawozdania MIPS-01. Podstawę analizy stanowiły dane dotyczące osób bezrobotnych oraz zgłoszonych ofert pracy według zawodów i specjalności, a także zgłoszonych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

Celem publikacji jest określenie zawodów deficytowych lub nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy.

Analiza danych umożliwi przewidywanie zawodów, na które w najbliższym czasie zapotrzebowanie będzie wyraźnie odczuwalne oraz takich, w których liczba bezrobotnych może wzrosnąć. Informacja o przewidywanych zmianach na rynku pracy pozwoli na:

- określenie odpowiednich kierunków szkoleń bezrobotnych, zapewniających zdobycie odpowiednich kwalifikacji wymaganych przez pracodawców,
- usprawnienie poradnictwa zawodowego,
- ułatwienie młodym ludziom planowania kariery edukacyjnej i zawodowej.

Podstawę do sporządzenia statystyki bezrobotnych według zawodów i specjalności stanowią następujące akty prawne:

1. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2004r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2005 (Dz. U. Nr 195 poz. 2004, z późn. zm.);
2. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2004r. w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2005 (Dz. U. Nr 285, poz. 2849, z późn. zm.);
3. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 265 poz. 2644).

Statystyka bezrobotnych poprzednio pracujących jest sporządzana według zawodu, w jakim bezrobotni poszukują pracy i do wykonania jakiego mają odpowiednie kwalifikacje potwierdzone świadectwem szkolnym lub innym dokumentem, bądź odpowiednim stażem

pracy w danym zawodzie (udokumentowana ciągłość pracy w okresie minimum 1 roku w tym samym zawodzie).

Grupa „bez zawodu” obejmuje osoby nie spełniające warunków:

1. nieposiadające świadectwa (dyplomu) ukończenia szkoły lub odpowiedniego kursu;
2. nieposiadające udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 1 roku w tym samym zawodzie.

Statystyka z zakresu zawodów i specjalności zarejestrowanych bezrobotnych jest sporządzana na podstawie:

- załącznika do wcześniej wspomnianego rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania;
- informacji zawartej w karcie rejestracyjnej bezrobotnego.

Podstawową jednostką sprawozdawczą w zakresie sporządzania statystyki bezrobotnych według zawodów i specjalności są powiatowe urzędy pracy, które tworzą dla własnego rejonu bazę danych w oparciu o dane jednostkowe. Baza danych zawiera informacje dla każdego zawodu (specjalności) przy zastosowaniu 6-cyfrowego symbolu zawodu według załącznika klasyfikacja zawodów i specjalności zawarte w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy.

Źródła informacji:

źródłem informacji do opracowania RAPORTU – II/P są:

- Załącznik 3 do sprawozdania MPiPS-01 – *„Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności za II półrocze 2008 roku”*
- Załącznik 2 do sprawozdania MPiPS-01 – *„Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy. Stan za II półrocze 2008 roku”.*

Zakres tematyczny monitoringu:

Monitoring dotyczy 30 dużych grup zawodowych (kod 2 cyfrowy), 389 grup elementarnych (kod 4 cyfrowy) oraz 1670 zawodów i specjalności określonych w „Klasyfikacji zawodów i specjalności” - Załącznik do rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004r. (Dz.U. Nr 265, poz. 2644).

1. Analiza bezrobocia w powiecie opatowskim według zawodów (grup zawodów).

W końcu 2008 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opatowie zarejestrowanych było 4490 bezrobotnych, w tym 2214 kobiet (49,3%). Długotrwale bezrobotni stanowili grupę 2899 osób (64,6%), w tym 1493 to kobiety (33,2%).

W 2008 roku 2748 osób bezrobotnych posiadało zawód, co stanowi 59% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (w tym 1255 to kobiety), natomiast 1880 osób bezrobotnych to osoby bez zawodu, w tym 1017 kobiet.

Bezrobotni nie posiadający zawodu to przede wszystkim osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz średnim ogólnokształcącym, które po ukończeniu szkoły nie nabyły odpowiednich kwalifikacji zawodowych, bądź nie przepracowały w danym zawodzie co najmniej 1 rok.

Z badanej populacji wykształcenie zasadnicze zawodowe posiadało 1520 osób (33,8%), w tym 1114 (24,8%) to długotrwale bezrobotni.

Wykształcenie wyższe posiadało 297 osób, w tym 118 to długotrwale bezrobotni.

Z analizy struktury wykształcenia bezrobotnych wynika, iż kobiety są lepiej wykształcone niż mężczyźni. Wyższy odsetek kobiet występuje wśród bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym 465 (74,6% ogółu osób z analizowanym wykształceniem), wyższym 220 (74,1% ogółu osób z analizowanym wykształceniem) oraz policealnym i średnim zawodowym 444 (52,4% ogółu osób z analizowanym wykształceniem). Sytuacja kobiet na lokalnym rynku pracy znacznie się poprawiła, ale kobiety szybciej tracą pracę i mają większe trudności z ponownym jej podjęciem. Wśród bezrobotnych podejmujących pracę (1345 osób) udział kobiet jest znacznie niższy (536, co stanowi 39,8% ogółu podejmujących pracę) niż udział mężczyzn.

Wydużający się okres pozostawania bez pracy zmniejsza szanse ponownego zatrudnienia. Dezaktualizacji ulegają posiadane wiadomości i umiejętności zawodowe, co wymusza konieczność doksztalcenia, a często i przekwalifikowania. Ponadto długotrwałe bezrobocie powoduje wielorakie konsekwencje społeczno-ekonomiczne. Populację bezrobotnych w powiecie opatowskim charakteryzuje wysoki udział osób długotrwale pozostających bez pracy - 64,6% ogółu badanych (spadek o 9 punktów procentowych w stosunku do danych w końcu 2007 roku).

Wśród bezrobotnych przeważają mieszkańcy wsi 3483 (77,6% ogółu populacji). Bezrobotne kobiety zamieszkujące wieś to 37,5% ogółu badanej populacji (1685) – sytuacja kształtowała się podobnie jak w końcu 2007 r.

Wysoki wskaźnik długotrwałego bezrobocia występuje wśród osób bez zawodu stanowi on 66,2% (1209) ogółu grupy bez zawodu (1826). Długotrwałe bezrobotne kobiety nieposiadające zawodu to 33,6% (614) ogółu badanych bez zawodu.

Ponadto wysoki udział długotrwałe bezrobotnych odnotowano wśród:

- sprzedawców	84,
- ślusarzy	76,
- krawców	55,
- robotników gospodarczych	51,
- szwaczek	45,
- robotników placowych	42,
- murarzy	36,
- ekonomistów	36,
- kucharzy	30,
- mechaników samochodów osobowych	28,
- robotników budowlanych	25 osób.

Analiza struktury bezrobotnych według poziomu wykształcenia oraz czasu pozostawania bez pracy wykazała, iż największe trudności ze znalezieniem zatrudnienia mają osoby bez zawodu oraz o niskich kwalifikacjach zawodowych. Wyjątek stanowią ekonomiści, którzy pomimo wysokich kwalifikacji mają problem ze znalezieniem zatrudnienia.

Na koniec 2008 roku najwyższy odsetek długotrwałe bezrobotnych odnotowano wśród osób w wieku 25 – 34 lat (912), w grupie 45 – 54 lat (658), natomiast w grupie 18 - 24 lat (499) – w tej grupie wiekowej odnotowano znaczny spadek długotrwałego bezrobocia w porównaniu z rokiem 2007 (633) i rokiem 2006 (808).

Wraz z podnoszeniem się poziomu wykształcenia odsetek długotrwałe bezrobotnych zmniejsza się. Wśród bezrobotnych legitymujących się dyplomami wyższych uczelni wskaźnik ten wyniósł 39,7%, podczas gdy w grupie bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym 73,3%, gimnazjalnym i niższym kształtował się na poziomie 78%.

Należy zauważyć, iż w niektórych grupach zawodowych notuje się wysoki odsetek długotrwałe bezrobotnych pomimo znacznego zapotrzebowania ze strony pracodawców. Dotyczy to m. in. robotników gospodarczych w stosunku do których przedłożonych zostało 312 ofert pracy, sprzedawców 195 ofert pracy. Tak wysoka liczba ofert pracy wynika przede wszystkim z realizacji aktywnych form rynku pracy tj. staże i przygotowania zawodowe.

Może to również wynikać z wysokiej podaży siły roboczej w tych grupach, bądź niespełniania oczekiwań pracodawców w zakresie kwalifikacji zawodowych bezrobotnych.

1.1. Struktura bezrobotnych wg wielkich grup zawodów.

Struktura zawodowa bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opatowie odzwierciedla zmiany zachodzące na rynku pracy. W związku z procesami automatyzacji i robotyzacji zmieniała się struktura zatrudnienia. Przede wszystkim zmniejszyła się liczba tych miejsc pracy, które łączyły się z wykonywaniem prac cyklicznych, prostych, wymagających stosunkowo niskich kwalifikacji zawodowych (wysoki wskaźnik bezrobocia wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 33,8%), natomiast wzrosło zatrudnienie specjalistów. Przyczyniło się to do wysokiego bezrobocia wśród robotników i rzemieślników, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 1. Bezrobotni według zawodów w powiecie opatowskim.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	W tym				
				kobiety	absolwenci		powyżej 12 m-cy	
					razem	kobiety	razem	kobiety
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	722204	Ślusarz	208	2	2	0	76	1
2	522107	Sprzedawca	198	187	5	2	84	82
3	743304	Krawiec	136	136	0	0	55	55
4	241102	Ekonomista	130	117	9	7	36	35
5	311502	Technik mechanik	121	2	5	0	21	0
6	723105	Mechanik samochodów osobowych	96	0	0	0	28	0
7	914103	Robotnik gospodarczy	87	26	0	0	51	20
8	743604	Szwaczka	85	84	0	0	45	44
9	916201	Robotnik placowy	82	22	0	0	42	11
10	512201	Kucharz	64	58	0	0	30	30
11	712102	Murarz	58	0	0	0	36	0
12	244104	Pedagog	49	3	11	10	4	4
Ogółem			1314	637	32	19	508	282

Źródło : T-II/P-1. Bezrobotni według zawodów w powiecie opatowskim. Stan w końcu 2008 roku.

Tabela nr 1 obrazuje 12 największych grup zawodowych wyselekcjonowanych na podstawie w/w źródła (T-II/P-1. Bezrobotni według zawodów w powiecie opatowskim. Stan w końcu 2008 roku), najliczniej występujących wśród ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w 2008 roku w powiecie opatowskim.

Wyłoniona grupa osób w 12 wymienionych zawodach stanowi 29,3% ogółu populacji badanych osób bezrobotnych, jednocześnie osoby posiadające zawód z tej listy to najbardziej zagrożeni bezrobociem. Wysoko w rankingu plasują się bezrobotni ślusarze, sprzedawcy, krawcy. W grupie pracowników usług osobistych dominują kucharze. Grupą specjalistów sklasyfikowaną na bardzo wysokiej pozycji 4 pozostają ekonomiści. Liczba bezrobotnych ekonomistów to 2,9% badanej populacji.

Z analizy powyższej tabeli wynika, iż najczęściej występujące zawody wśród bezrobotnych mężczyzn to:

- ślusarz 208 osób,
- technik mechanik 121 osób,
- mechanik samochodów osobowych 96 osób,
- robotnik gospodarczy 61 osób,
- robotnik placowy 60 osób.

Natomiast najczęściej występujące zawody wśród bezrobotnych kobiet to:

- sprzedawca 187 osób,
- krawiec 166 osób,
- ekonomista 117 osób,
- szwaczka 84 osoby,
- kucharz 58 osób.

Tabela nr 2. Struktura bezrobotnych według grup zawodów w powiecie opatowskim.

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	W tym				
				kobiety	absolwenci		powyżej 12 m-cy	
					razem	kobiety	razem	kobiety
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	72	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	20,5216	0,9576	9,6775	0,0000	20,0690	1,0470
2	74	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	11,3726	19,5623	0,0323	1,4925	12,6296	22,5129
3	31	Średni personel techniczny	9,0523	5,5404	4,8688	0,0000	5,9688	5,7591
4	91	Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	8,2679	7,2504	0,0000	0,0000	12,5433	11,6928
5	24	Pozostali specjaliści	7,8105	14,0219	24,9988	34,3289	3,9792	7,5044
6	71	Górnicy i robotnicy	7,0263	0,5472	0,8065	0,0000	9,1694	0,6981
7	52	Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	6,5033	12,7902	4,0323	2,9851	7,2675	14,3114
8	51	Pracownicy usług osobistych i ochrony	5,5229	10,1916	5,6452	5,9701	5,8823	11,3438
9	32	Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	4,7714	7,1136	5,6453	5,9701	4,3253	7,1553
Ogółem			80,8488	77,9752	55,7067	50,7467	81,8344	82,0248

Źródło: T-II/P-1a. Struktura bezrobotnych według grup zawodów w powiecie opatowskim. Stan w końcu 2008 roku.

Tabela nr 2 przedstawia 9 wielkich grup zawodów (kod 2 – cyfrowy) wyselekcjonowanych na podstawie w/w źródła (T-II/P-1a. Struktura bezrobotnych według grup zawodów w powiecie opatowskim. Stan w końcu 2008 roku), które reprezentują 80,8% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w 2008 roku w powiecie opatowskim. Najwyższy odsetek osób bezrobotnych w badanych grupach zawodów stanowią robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń – 20,52%, z czego aż 20,06% to osoby długotrwale bezrobotne. Osoby z zawodami obejmującymi w/w pozycje (tab. 2) stanowią 81,83% długotrwale bezrobotnych wśród badanej populacji.

Największy napływ bezrobotnych w analizowanym okresie stanowiły osoby bez zawodu - 40,8%, na drugiej pozycji sklasyfikowani są ślusarze – 3,59%, sprzedawcy – 3,37%, oraz technicy mechanicy – 3,37%.

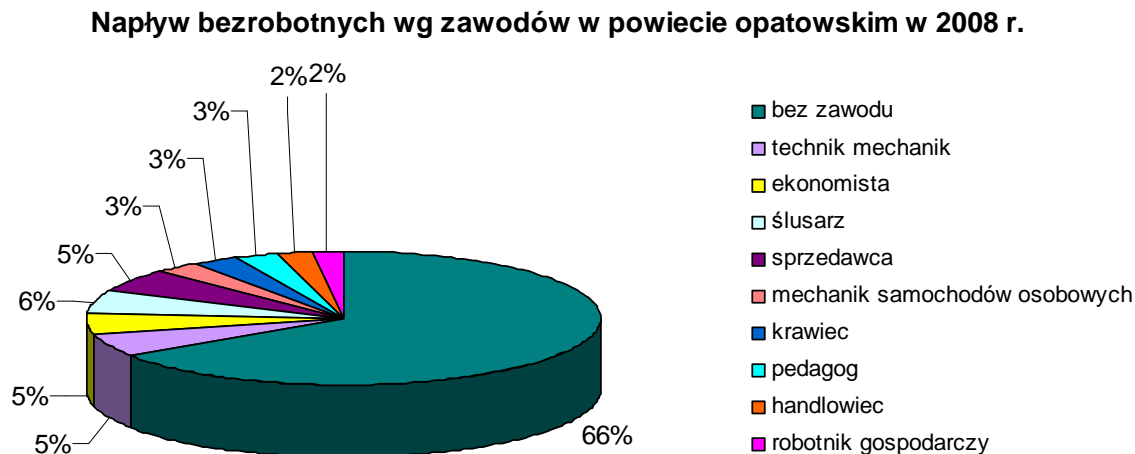

Tabela nr 3. Struktura napływu bezrobotnych według grup zawodowych w powiecie opatowskim w 2008 roku.

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	W tym		
				kobiety	absolwenci	
					razem	kobiety
1	2	3	4	5	6	7
1	72	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	19,1204	0,4015	9,7766	0,0000
2	24	Pozostali specjaliści	12,3949	21,7668	28,4915	38,7846
3	31	Średni personel techniczny	10,6766	3,2128	6,1452	0,0000
4	74	Pozostali robotnicy przemysłowi i pozostali rzemieślnicy	8,9581	13,8955	3,3520	0,9346
5	91	Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	5,7406	4,4177	0,0000	0,0000
6	52	Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	5,7404	11,4869	4,4693	6,0748
7	71	Górnicy i robotnicy budowlani	5,5943	0,3213	0,5586	0,0000
8	32	Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	5,2652	7,0682	6,7039	7,4766
9	51	Pracownicy usług osobistych i ochrony	5,1920	9,4779	5,8658	7,4767
10	34	Pracownicy pozostałych specjalności	5,0458	8,5140	13,9666	15,8879
Ogółem			83,7283	80,5626	84,3295	76,6352

Źródło: T-II/P-2a. Struktura napływu bezrobotnych według grup zawodowych w powiecie opatowskim w 2008 roku.

Tabela nr 3 zawiera 10 największych grup zawodowych wyselekcjonowanych na podstawie w/w źródła (T-II/P-2a. Struktura napływu bezrobotnych według grup zawodowych w powiecie opatowskim w 2008 roku), najliczniej występujących wśród ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w 2008 roku w powiecie opatowskim. W tych grupach zawodowych jest zarejestrowanych 84% ogółu bezrobotnych badanej populacji. Najliczniejszy zbiór stanowi grupa robotników obróbki metali i mechaników maszyn

i urządzeń oraz pozostali specjaliści i średni personel techniczny. W grupie robotników obróbki metali i mechaników maszyn i urządzeń zarejestrowanych było 6,36% ślusarzy i pokrewnych, 5,12% to mechanicy pojazdów samochodowych, 3,66% - mechanicy-monterzy maszyn i urządzeń.

2. Analiza ofert pracy pozyskanych w powiecie opatowskim według zawodów (grup zawodów).

Oferty zatrudnienia zgłaszane do powiatowego urzędu pracy stanowią niewielką część zapotrzebowania na pracę pojawiającego się na lokalnym rynku pracy. W 2008 roku wpłynęło 1707 oferty pracy, w tym 1458 dotyczyło zatrudnienia subsydiowanego (prace interwencyjne, roboty publiczne, dotacje, staże, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, doposażenie i wyposażenie nowego miejsca pracy), co stanowi 85,4% ogółu ofert, natomiast 249 ofert (232 oferty w 2007 roku, 102 oferty w 2006 roku) dotyczyło zatrudnienia niesubsydiowanego.

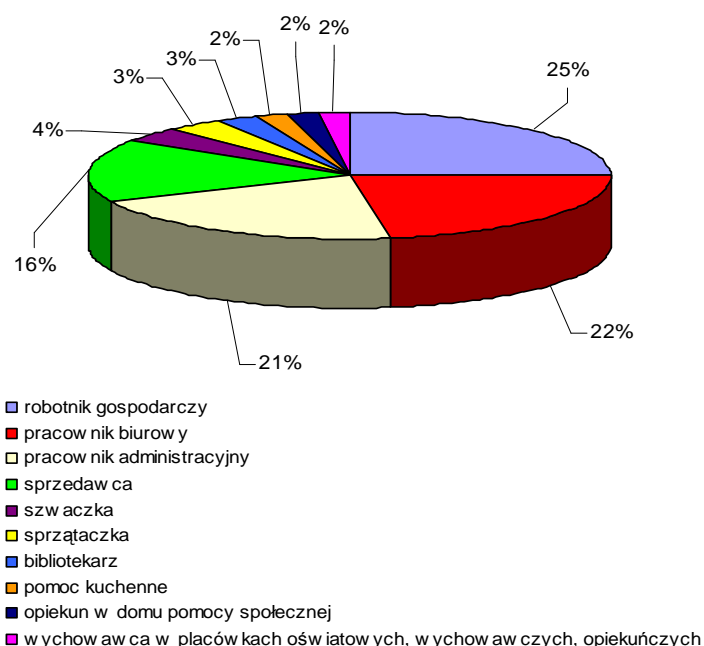
Z sektora prywatnego pochodziło 790 (46,28%) ofert pracy, natomiast 917 ofert (53,72%) z publicznego.

Wśród ofert pracy, które dotyczyły zatrudnienia niesubsydiowanego pracodawcy zgłaszali zapotrzebowanie na:

- szwaczki -	50 osób,
- sprzedawców -	29 osób,
- sprzedawców paliw -	15 osób,
- kierowców -	12 osób,
- pracownik produkcji -	10 osób,
- stolarz –	7 osób,
- robotnik budowlany –	7 osób.

Pozostałe oferty dotyczyły m.in.: pilarz, lakiernik wyrobów drewnianych, elektromonter reklam oświetleniowych, mechanik samochodów osobowych, fryzjer, kelner, kucharz, pracownik ochrony.

Ofert pracy wg zawodów w powiecie opatowskim w 2008 r.

Oferty z wyżej wymienionych sekcji stanowiły łącznie 72,76% ogółu ofert zgłoszonych w 2008 roku. Pracodawcy zgłaszają duże zapotrzebowanie na robotników gospodarczych, pracowników administracyjnych oraz biurowych i sprzedawców. 61,2% ofert pracy przeznaczonych było dla tej grupy osób. Zgłaszane oferty pracy nie pokrywają wysokiej podaży na pracę. Warto również zaznaczyć, iż wysokie zapotrzebowanie na w/w zawody związane jest w dużej mierze z subsydiowanymi formami pracy (prace interwencyjne, roboty publiczne, staże, przygotowanie zawodowe).

Tabela nr 4. Struktura ofert pracy według dużych grup zawodów (kod 2 – cyfrowy).

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Oferty pracy	
			zgłoszone w I półroczu	w końcu I półrocza
1	2	3	4	5
1	91	Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	24,7211	9,0909
2	34	Pracownicy pozostałych specjalności	21,2068	0,0000
3	41	Pracownicy obsługi biurowej	17,6918	13,6364
4	52	Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	12,5952	13,6364
5	01	Siły zbrojne	6,1742	0,0000
6	74	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	4,5694	27,2725
7	51	Pracownicy usług osobistych i ochrony	3,3392	4,5455
8	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	3,0463	22,7273
9	72	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	2,3434	4,5455
10	71	Górnicy i robotnicy budowlani	1,7576	0,0000
Ogółem		X	97,445	100

Źródło: T-II/P-3a. Struktura ofert pracy według grup zawodów w powiecie opatowskim w 2008 roku.

Tabela nr 4 zawiera 10 największych grup zawodów (kod 2-cyfrowy), które stanowią 97,44% ogółu ofert pracy, wyselekcjonowanych na podstawie w/w źródła (T-II/P-3a. Struktura ofert pracy według grup zawodów w powiecie opatowskim w 2008 roku).

Wśród zgłoszonych ofert pracy dominowały propozycje zatrudnienia dla:

- 1) pracowników przy pracach prostych w handlu i usługach - 24,7% ogółu zgłoszonych ofert pracy (gospodarze budynków, pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne),
- 2) pracowników obsługi biurowej dotyczyło 17,7% zgłaszanych ofert pracy,
- 3) 21,2% ofert pracy skierowanych było do pracowników pozostałych specjalności (pracownicy administracyjni – 15,58%).

Zapotrzebowanie pracodawców na pracowników o niskich kwalifikacjach zawodowych do prac prostych wynika najczęściej z sezonowości produkcji i usług. Pomimo znacznej ilości ofert dla tej grupy zawodowej, osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych mają problem z podjęciem pracy, większość tej grupy stanowią osoby długotrwale bezrobotne.

Spośród ogółu osób figurujących w rejestrze bezrobotnych dotychczas nie pracowało 1810 osób (40,31% ogółu bezrobotnych), w tym 1013 kobiet (wg stanu na koniec grudnia 2008 r.).

Porównując strukturę bezrobocia i oferty pracy według PKD w analizowanym okresie można zauważyć, iż:

najwięcej bezrobotnych było zarejestrowanych w sekcjach:

- działalność niezidentyfikowana	49,27%,
- przetwórstwo przemysłowe	13,53%,
- administracja publiczna i obrona narodowa	12,29%,
- handel hurtowy i detaliczny	6,03%,
- budownictwo	4,84%,
- działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna	3,52%,
- ochrona zdrowia i pomoc społeczna	2,60%,
- rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	2,51%,

bezrobotni ci stanowią 94,59% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w badanym okresie.

Jednocześnie najwięcej ofert pracy wpłynęło w sekcjach:

- administracja publiczna i obrona narodowa	27,71%,
- handel hurt i detal, naprawa pojazdów samochodowych	15,05%,
- przetwórstwo przemysłowe	11,13%,
- ochrona zdrowia i pomoc społeczna	10,54%,
- edukacja	9,08%,
- działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna	8,37%,
- pośrednictwo finansowe	6,91%;

oferty pracy kierowane do tych grup stanowiły 88,79% ogółu zgłoszonych ofert pracy w badanym okresie.

Według rankingu zawodów (kod czterocyfrowy) zgłoszonych ofert pracy w powiecie opatowskim w 2008 roku najwyższy wskaźnik szansy uzyskania oferty mieli:

- sekretarki	MAX
- lekarze	MAX
- pracownicy bibliotek i informacji naukowej	5,33%
- pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	1,45%
- pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni	1,04%
- statystycy	1,00%
- bibliotekoznawcy i specjaliści informacji naukowej	1,00%

Pomimo dużej liczby bezrobotnych zarejestrowanych w sektorach: pracownicy obsługi biurowej, pracownicy pozostałych specjalności robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni to jednocześnie zawody te posiadają jeden z najwyższych wskaźników szansy uzyskania oferty.

Z analizy ofert pracy zgłaszanych do urzędu pracy wynika, iż nie pokrywają one zapotrzebowania wynikającego z „napływu” osób bezrobotnych.

Należy również zauważyć, że w sześciu dużych grupach (kod dwucyfrowy) pracodawcy nie zgłosili propozycji zatrudnienia dla bezrobotnych, a dotyczy to m. in.:

- ogrodników,
- rolników i rybaków pracujących na własne potrzeby,
- robotników zawodów precyzyjnych, ceramików, wytwórców wyrobów galanteryjnych, robotników poligraficznych i pokrewnych,
- kierowników małych przedsiębiorstw,
- sił zbrojnych,
- robotników pomocniczych w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni.

Warto jednakże nadmienić, iż analiza porównawcza ofert zgłaszanych do urzędu pracy z liczbą bezrobotnych według zawodów i specjalności umożliwia tylko częściowe badanie zjawisk zachodzących na rynku pracy pod kątem popytu na pracę.

3. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie opatowskim w 2008 roku.

Zawody nadwyżkowe, w których podaż pracy przewyższała popyt na pracę, tzn. liczba rejestrujących się bezrobotnych („napływ”) była znacznie wyższa od ilości zgłoszonych ofert pracy przedstawiono w poniższej Tabeli nr 5.

Tabela nr 5. Napływ bezrobotnych oraz ofert pracy.

Lp	Kod zawodu	Nazwa Zawodu	Bezrobotni ogółem	Oferty zgłoszone w 2008 roku	Różnica (5-4)
1	2	3	4	5	6
1	000000	Bez zawodu	1888	0	-1888
2	722204	Ślusarz	166	3	-163
3	522107	Sprzedawca	156	195	39
4	311502	Technik mechanik	156	2	-154
5	241102	Ekonomista	144	2	-142
6	723105	Mechanik samochodów osobowych	89	4	-85
7	244104	Pedagog	85	1	-84
8	743304	Krawiec	76	0	-76
9	914103	Robotnik gospodarczy	54	312	258
10	743604	Szwaczka	53	50	-3
Ogółem			2867	569	-2298

Źródło: 1) T-II/P-2 Napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie opatowskim w 2008 roku.

2) T-II/P-3 Oferty pracy wg zawodów w powiecie opatowskim w 2008 roku.

Tabela nr 5 zawiera 10 najliczniejszych grup zawodów i ofert im odpowiadających, wyselekcjonowanych na podstawie w/w źródła (T-II/P-2 Napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie opatowskim w 2008 roku, T-II/P-3 Oferty pracy wg zawodów w powiecie opatowskim w 2008 roku). Jak widać występuje deficyt zgłaszanych ofert w powyższych zawodach.

Należy zauważyć, iż największy niedobór ofert pracy dotyczy zarejestrowanych bezrobotnych, którzy najliczniej reprezentują „napływ” bezrobotnych w analizowanym okresie (grupa ta stanowi 62,01% ogółu napływu bezrobotnych). Pracodawcy nie zgłosili propozycji zatrudnienia dla bezrobotnych bez zawodu, krawców. Znikoma liczba ofert była również przeznaczona dla pedagogów, techników mechaników, ekonomistów.

Z rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych (źródło tabela T-II/P-5, grupy zawodów wg kodu 2-cyfrowego) wynika, iż zawody nadwyżkowe posiadające wskaźnik intensywności nadwyżki $W < 0,9$ to m.in.:

- robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni,
- ogrodnicy,
- kierownicy małych przedsiębiorstw,
- rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby,
- rolnicy,
- robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy i inni.

Zawody deficytowe, w których popyt na pracę był wyższy od podaży, tzn. więcej zgłoszono ofert pracy niż zarejestrowano bezrobotnych wykazano poniżej (Tabela nr 6).

Tabela nr 6. Zawody deficytowe.

LP	Kod zawodu	Nazwa grupy zawodów	Oferty pracy zgłoszone w 2008 roku	„Napływ” bezrobotnych w 2008 roku	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
1	2	3	4	5	6
1	41	Pracownicy obsługi biurowej	17,6918	1,6454	6,7111
2	91	Pracownicy przy pracach prostych handlu i usługach	24,7211	5,7406	2,6879
3	81	Pracownicy pozostałych specjalności	0,8201	0,2561	2,6232
4	34	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	21,2068	5,0458	2,0000
5	33	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	0,1172	0,0366	2,0000

Źródło: 1) T-II/P-5 Ranking zawodów* deficytowych i nadwyżkowych w powiecie opatowskim w 2008 roku.

*Grupy zawodów wg kodu 2-cyfrowego uszeregowane od najwyższego do najniższego wskaźnika $W_{n,1}^k$.

2) T-II/P-2a Struktura napływu bezrobotnych według grup zawodów w powiecie opatowskim w 2008 roku.

3) T-II/P-3a Struktura ofert pracy według grup zawodowych w powiecie opatowskim w 2008 roku.

Grupa duża (wg 2-cyfrowego kodu) zakwalifikowana jako deficytowa może zawierać zawody nadwyżkowe oraz zrównoważone w poszczególnych grupach elementarnych (wg 4-cyfrowego kodu).

Tabela nr 7. Zawody nadwyżkowe wg 6-cio cyfrowego kodu zawodu.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
1.	244104	Pedagog	0,0118
2.	311502	Technik mechanik	0,0128
3.	241102	Ekonomista	0,0139
4.	722204	Ślusarz	0,0181
5.	311401	Technik elektryk	0,0238
6.	341501	Handlowiec	0,0317
7.	321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0,0345
8.	723304	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,037
9.	723306	Mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych	0,0435
10.	723105	Mechanik samochodów osobowych	0,0449
11.	241912	Specjalista ds. marketingu i handlu	0,0455
12.	713604	Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	0,0556
13.	611104	Rolnik upraw polowych	0,0625
14.	741201	Cukiernik	0,0645
15.	724103	Elektromechanik sprzętu gospodarstwa domowego	0,0769
16.	512202	Kucharz małej gastronomii	0,0833
17.	741203	Piekarz	0,1081
18.	712201	Betoniarz	0,1111
19.	724201	Elektromonter	0,125
20.	714101	Malarz budowlany	0,1335
21.	712102	Murarz	0,1351
22.	515902	Pracownik ochrony mienia i osób	0,1818
23.	214207	Inżynier inżynierii środowiska – gospodarka wodna i hydrologia	0,2
24.	232109	Nauczyciel j. polskiego	0,2
25.	322402	Technik fizjoterapii	0,2
26.	713601	Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody	0,2
27.	932103	Pakowacz	0,2
28.	241911	Specjalista ds. konsultingu	0,25
29.	312102	Technik informatyk	0,3125
30.	741104	Rzeźnik wędliniarz	0,3125

Źródło: T-II/P-4. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie opatowskim w 2008 roku.

Grupa zawodów, której wskaźnik intensywności deficytu zawodów jest najwyższy to pracownicy obsługi biurowej, kolejną grupę o wysokim wskaźniku stanowią pracownicy przy pracach prostych handlu i usługach, operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych oraz pracownicy pozostałych specjalności. Są to zawody, które mają jednocześnie **wysoki wskaźnik uzyskania oferty**:

- pracownicy obsługi biurowej	0,9150
- pracownicy pozostałych specjalności	0,3712
- pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	0,1592.

Zawodami zrównoważonymi o wskaźniku z przedziału <0,9-1,1> są m.in.: nauczyciel przedszkola, elektromonter, instruktor nauki jazdy, inspektor BHP, operator koparek i zwałowarek.

Tabela nr 8. Zawody deficytowe wg 6-cio cyfrowego kodu zawodu.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
1.	348202	Bibliotekarz	32
2.	522108	Sprzedawca w stacji paliw	20
3.	932504	Robotnik pomocniczy w przetwórstwie przetwórczym	15
4.	419101	Pracownik biurowy	9,2667
5.	343101	Pracownik administracyjny	8,3871
6.	346102	Opiekun w domu pomocy społecznej	6,5
7.	913203	Pokojowa	6
8.	914103	Robotnik gospodarczy	5,7778
9.	346104	Pracownik socjalny	3,3333
10.	341503	Przedstawiciel handlowy	3
11.	343201	Księgowy	2,6667
12.	913207	Sprzątaczką	2,0476
13.	713101	Dekarz	2
14.	421301	Asystent usług pocztowych	2
15.	915202	Dozorca	1,6667
16.	913206	Salowa	1,5
17.	931203	Robotnik drogowy	1,3333
18.	522101	Sprzedawca	1,25

Źródło: T-II/P-4. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie opatowskim w 2008 roku.

Analiza porównawcza ofert zgłaszanych do urzędu pracy z liczbą bezrobotnych według zawodów i specjalności umożliwia tylko częściowe badanie zjawisk zachodzących na rynku pracy pod kątem popytu na pracę. Generalnie pracodawcy poszukują pracowników wszechstronnie wykształconych, posiadających wiedzę i doświadczenie w różnych dziedzinach. Na rynku pracy największe szanse będą miały osoby mobilne, szybko reagujące na dokonujące się zmiany oraz stale podnoszące swoje kwalifikacje.

Wnioski

Dokonano analizy poziomu struktury kwalifikacyjno – zawodowej bezrobotnych oraz ofert pracy na podstawie danych statystycznych za 2008 rok. Powyższe opracowanie pozwala na sformułowanie następujących wniosków:

- W 2008 roku w PUP Opatów zarejestrowanych było 4490 osoby bezrobotne, w tym 2214 to kobiety.
- Najliczniejszą grupą bezrobotnych figurującą w rejestrze urzędu byli robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń (wg kodu 2-cyfrowego).
- W rankingu zawodów bezrobotnych najwyższe miejsce zajmują bezrobotni z zawodami: ślusarz, sprzedawca, krawiec, ekonomista, technik mechanik, mechanik samochodów osobowych, robotnik placowy, robotnik gospodarczy, szwaczka, kucharz.
- Z przeprowadzonej analizy wynika, iż najczęściej występujące zawody wśród bezrobotnych mężczyzn to: ślusarz, technik mechanik oraz mechanicy samochodów osobowych. Natomiast najczęściej występujące zawody wśród kobiet to: krawiec, sprzedawca, ekonomista oraz szwaczka.
- Najwięcej osób bezrobotnych figurujących w rejestrze posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe – 33,8% oraz gimnazjalne i niższe – 26,8% ogółu.
- Długotrwale bezrobotni stanowili grupę 64,6% ogółu bezrobotnych. Najwyższy udział długotrwale bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 38,43% oraz gimnazjalnym i poniżej – 32,39%.
- Procent długotrwałego bezrobocia był zróżnicowany w zależności od płci: wyższy wśród kobiet – 51,5%, niższy wśród mężczyzn - 48,5% ogółu długotrwale bezrobotnych.
- Z ogółu 1707 ofert pracy, które wpłynęły w 2008 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Opatowie – 1458 dotyczyło zatrudnienia subsydiowanego (staż, przygotowanie zawodowe, prace interwencyjne).
- Wśród ofert pracy, które dotyczyły zatrudnienia niesubdydiowanego pracodawcy zgłaszali zapotrzebowanie na: szwaczki, sprzedawców, kierowców, pracowników produkcji, stolarzy, robotników budowlanych.
- Oferty pracy zgłaszane do Powiatowego Urzędu Pracy w Opatowie nie pokrywają zapotrzebowania wynikającego z „napływu” osób bezrobotnych w większości grup zawodowych. Wyjątek stanowią oferty przeznaczone dla pracowników biurowych i administracyjnych (są to zawody często występujące wśród bezrobotnych, ale

posiadające wysoki wskaźnik uzyskania oferty o czym decydują przede wszystkim skierowania w ramach subsydiowanych form zatrudnienia).

- Pracodawcy nie zgłosili propozycji zatrudnienia dla bezrobotnych wg grup zawodowych:
 - ogrodników,
 - rolników i rybaków pracujących na własne potrzeby,
 - robotników zawodów precyzyjnych, ceramików, wytwórców wyrobów galanteryjnych, robotników poligraficznych i pokrewnych,
 - kierowników małych przedsiębiorstw,
 - sił zbrojnych,
 - robotników pomocniczych w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni.
 -
- Zawody deficytowe to m. in.:
 - bibliotekarz,
 - sprzedawca w stacji paliw,
 - księgowy,
 - robotnik drogowy,
 - robotnik pomocniczy w przetwórstwie przetwórczym.
- Zawody nadwyżkowe to m.in.:
 - pedagog,
 - technik mechanik,
 - ekonomista,
 - ślusarz,
 - technik elektryk,
 - handlowiec,
 - technik żywienia i gospodarstwa domowego,
 - mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych.
- Grupa zawodów, której wskaźnik intensywności deficytu zawodów jest najwyższy to pracownicy obsługi biurowej, kolejną grupę o wysokim wskaźniku stanowią pracownicy przy pracach prostych handlu i usługach, pracownicy pozostałych specjalności oraz pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach. Są to zawody, które mają jednocześnie **wysoki wskaźnik uzyskania oferty**:
 - pracownicy obsługi biurowej,
 - pracownicy pozostałych specjalności,
 - pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach.

Szczegółowe dane dotyczące bezrobocia wg grup zawodów i specjalności oraz zgłaszanych ofert pracy zawierają załączone tablice.

Załączniki

1. T-II/P-1. Bezrobotni wg zawodów w powiecie opatowskim.
Stan w końcu 2008 roku.
2. T-II/P-1a. Struktura bezrobotnych wg grup zawodowych w powiecie opatowskim.
Stan w końcu 2008 roku.
3. T-II/P-2. Napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie opatowskim
w 2008 roku.
4. T-II/P-2a. Struktura napływu bezrobotnych wg grup zawodowych w powiecie
opatowskim 2008 roku.
5. T-II/P-3. Oferty pracy wg zawodów w powiecie opatowskim w 2008 roku.
6. T-II/P-3a. Struktura ofert pracy wg grup zawodowych w powiecie opatowskim
w 2008 roku.
7. T-II/P-4. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie opatowskim
w 2008 roku.
8. T-II/P-5. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie opatowskim
w 2008 roku.
9. T-II/P-6. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie opatowskim
w 2008 roku.
10. T-II/P-7. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie
opatowskim w 2008 roku.
11. T-II/P-8. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie
opatowskim w 2008 roku.
12. T-II/P-9. Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy
w powiecie opatowskim w 2008 roku.
13. T-II/P-9a. Struktura bezrobotnych i ofert pracy wg PKD w powiecie opatowskim
w 2008 roku.
14. T-II/P-10. Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w powiecie opatowskim
w 2008 roku ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty.
15. T-II/P-11. Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w powiecie opatowskim
w 2008 roku ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty.